

Motvind Norge

Hovfaret 17

0275 OSLO

Økokrim

Postboks 2096

Vika 0125

Oslo

Dato: 12. desember 2023

Klage på vedtak om ikke å iverksette etterforskning - Fosen Vind DA og Roan Vind DA

Vi viser til vedtak sak nr. 16142505 og 16201341 av 23. november 2023.

Motvind Norge klager på Økokrims vedtak om ikke å iverksette etterforskning.

De aktuelle straffebud er

- energiloven §§ 3-1, jf. 10-5 jf. 10-7 nr. 1. (eie og drive energianlegg uten konsesjon)
- straffelovens §§ 346 og 268 annet ledd (ulovlig bruk av fast eiendom) (ulovlig opphold på fremmed grunn)
- plan- og bygningslovens §§ 1-6 jf. 32-9, jf. 32-8. (iverksetting og tiltak uten gyldig plan og uten søknad om rettighetsavklaring etter pbl. § 20-1 m)

1. Det er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold

Økokrims begrunnelse for ikke å etterforske er at det er ingen rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold. Motvind Norge er uenige i vurderingen og i konklusjonen, og ber på nytt om at de anmeldte påtales og straffes.

Når et vedtak er kjent ugyldig av landets høyeste domstol, og det likevel legges til grunn for andre rettslige disposisjoner av den tapende parten, er det stor sannsynlighet for at det foreligger et straffbart forhold.

På spørsmålet om det er mulig å få bevismessig avklaring gjennom etterforskning, er svaret også at det er enkelt. Det handler kun om det har forekommet energiproduksjon, og om den tapende part har oppholdt seg i området, *etter 11. oktober 2021*, som er datoen for når Høyesterettsdommen falt.

I tillegg kommer brudd på plan- og bygningsloven og vår påvisning av at anleggene er ulovlig oppført. Dette er forhold påvist uavhengig av Høyesterettsdommen.

2. Økokrims vurdering av de ugyldige vedtakenes rettsvirkning er feil.

Vi mener at Økokrim tar feil når de skriver at «Vedtaket faller ikke automatisk bort, men må enten kjennes ugyldig ved rettskraftig dom eller endres av forvaltningsmyndighetene.»

Høyesterett tok som kjent ikke stilling til avbøtende tiltak som skulle til, f.eks. riving av hele eller deler av anlegget, for å få anlegget lovlig. Vi skal heller ikke gå inn på den delen av Høyesterettsdommen som gjelder hva som skal gjøres med selve anlegget. Anmeldelsen gjelder ikke dette forholdet.

Anmeldelsen gjelder de straffbare forhold som oppstår når vedtakene brukes som grunnlag for andre rettslige disposisjoner, som f.eks. drift og energiproduksjon, og her mener vi Økokrim tar feil i sin oppfatning av dommens rettsvirkning.

Twisten om vedtakenes gyldighet er avgjort slik forutsatt i skjønnsprosessloven (skjl.) § 48. Domstolens legalitetskontroll har avgjort at vedtakene er ugyldige. Hvis domstolens legalitetskontroll skal ha noen som helst realitet er det etter vår oppfatning åpenbart at vedtak som uttrykkelig er funnet ugyldige av Høyesterett, og dermed ikke kan ligge til grunn for å utøve skjønn om ekspropriasjonserstatning, heller ikke kan ligge til grunn for fortsatt drift fra eiernes side. Når skjønnnet ikke kan fremmes på grunn av underliggende ugyldige vedtak betyr det i sin konsekvens at heller ikke andre rettslige disposisjoner kan bygge sin rett på grunnlag av vedtakene, f.eks. produksjon av strøm eller opphold i området.

Prosesen som foregår i Olje- og energidepartementet med å finne ut hva som skal skje med anlegget er nødvendig for å utstede ny anleggskonsesjon (vedtak) for å gjøre anlegget lovlig. Det betyr ikke at vedtaket som ble bedømt som ugyldig av Høyesterett, likevel er lovlig i påvente av det nye vedtaket. Vedtakene kan ikke brukes som rettslig grunnlag for andre rettslige disposisjoner.

Dette gjelder også vedtaket om ekspropriasjon, og de samme argumenter gjør seg gjeldende. Legalitetskontrollen har fastslått ugyldig vedtak og det er derfor det ikke er utmålt erstatning. Når vedtaket ikke kan ligge til grunn for å utmåle erstatning, følger det i sin konsekvens at det heller ikke kan ligge til grunn for andre rettslige disposisjoner. Konkret gjelder det fysisk opphold i området. Dette følger også av ordlyden i skjønnsprosessloven § 53. 1 ledd hvor det går fram at det er først når et skjønn er blitt endelig at eksproprianten kan kreve å bli satt i besittelse av tingen mot å betale erstatningsbeløpet.

Konklusjonen er at ettersom de underliggende vedtakene er ugyldige kan de ikke brukes som rettsgrunnlag for andre disposisjoner. Når dette likevel er gjort er sannsynligheten for lovbrudd stor. Den er også enkel å bevise. Økokrim har lagt feil lovforståelse til grunn i sin vurdering, og det er rimelig grunn til å etterforske saken.

3. «Økokrim tar ikke stilling til om forvaltningens vurdering er riktig eller ikke».

Motvind Norge stiller spørsmålstegn ved dette utsagnet. Hvis økonomisk kriminalitet stammer fra forvaltningens feiltolkning av loven, er det vel Økokrims oppgave å avdekke det? I dette tilfellet er det også det offentlige gjennom Åfjord kommune, Statkraft og alle kommunene i gamle Sør-Trøndelag som har fordeler av lovbruddet sammen med en rekke private aktører.

Befolkningen, og den vinnende parten i domstolen, må kunne forvente at Økokrim tar stilling til forvaltningens tolkning. Hvordan skal vi ellers få prøvd om forvaltningsvedtak bryter med straffebud i forvaltningslovene og lovligheten av offentlige vedtak i strafferettssaker?

Vår påstand er at driften er ulovlig som argumentert for i forrige sekvens og at den tapende part har økonomiske fordeler av dette. Den tapende part tjener penger på et menneskerettighetsbrudd gjennom fortsatt drift. Dette rammes av flere straffebud innenfor Økokrims forvaltningsområde, herunder de anmeldelsen gjelder.

Vi mener også at forvaltningen har vært i rettsvillfarelse i vindkraftsakene (se neste sekvens om brudd på plan- og bygningsloven) og at eierne har økonomiske fordeler av det. Vi kan ikke bedømme det annerledes enn at dette må være i kjerneområdet for det Økokrim er opprettet for å etterforske.

4. Brudd på plan- og bygningsloven er en egen påstand

Økokrim mener de ikke trenger å etterforske dette rettsforholdet fordi det ikke var en del av Høyesterettsaken. Det stemmer at dette rettsforholdet ikke var en del av Høyesterettsdommen, og det er meningen fra vår side at det skal betraktes som eget rettsforhold. Vi ber om at det behandles som det, og ikke avvises fordi det ikke var en del av Høyesterettsaken. Det er i så fall usaklig begrunnet.

Kortversjonen, som vi antar Økokrim er kjent med, er at for å kunne bygge noe som helst i Norge kreves at utbyggingen er i tråd med plan- og bygningslovens regler. Energilovsaker har hatt noen unntak, men dette er ikke relevant for vår påstand. Hverken i Roan-saken eller Fosen-saken er plan- og bygningslovens regler vurdert eller saksbehandlet for å få utbyggingen i tråd med plan- og bygningsloven. Et trenet øye vil raskt kunne se at de statlige planene for Roan vindkraftverk og Fosen vindkraftverk mangler de vurderinger som kreves for å fatte vedtak om statlig plan. Ingen vurderinger er tatt! Hvis dette hadde vært gjort riktig ville de obligatoriske vurderingene i pbl. § 3-1, hvor bl.a. reindrift skal vurderes, kommet på radaren på et tidspunkt som hadde unngått utbyggingene og menneskerettighetsbruddet.

Det er heller ikke søkt om eiendomsendring etter pbl. § 20-1 m), og saksbehandlingen her ville avklart at det var rettigheter til reindrift i området, før utbygging. Kommunal- og distriktsdepartementet er tolkningsansvarlig for plan- og bygningsloven og har fastslått at det er søknadsplikt. Se vedlegg.

Konklusjonen er at det både i planbehandlingen og byggesaksbehandlingen er gjort alvorlige unnlater. Hvis saksbehandlingen hadde blitt utført på lovlig måte, hadde arealet vært planavklart og menneskerettighetsbruddet unngått. Det er rett og slett reglene som er gitt for å hindre menneskerettighetsbrudd, som er hoppet over.

Bevismessig er dette enkelt å etterforske. Statlig plan for både Roan og Fosen lå vedlagt anmeldelsene, og den mangelfulle vurderingen kan enkelt fastslås. Søknaden om eiendomsendring etter pbl. § 20-1 m) må etterspørres i Åfjord kommune eller hos tiltakshaver. Søknaden vi har klart å oppdrive handler om søknad etter matrikkelloven, men ikke etter pbl. § 20-1 m). Det mangler underskrift fra dem som har rettigheter, dvs. reindrifta, og dette skal foreligge i søknaden, og det skal inngås avtale med rettighetshaver. Vedtaket henviser til § 20-1 m), men det er ikke søkt om fra tiltakshaver og det er ikke saksbehandlet som søknad.

I henhold til pbl. § 1-6 kan tiltak ikke iverksettes dersom tiltaket er i strid med lovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel og reguleringsplan, jf. pbl. kapittel 20 om søknadsplikt og tillatelse. Dette gjelder også hvis tiltaket er unntatt fra søknadsplikt etter §§ 20-5 og 20-6.

Når det ikke foreligger søknad etter § 20-1 m), har det ikke vært nabovarsling, høring og normal saksbehandling. Søknaden er heller ikke planavklart gjennom den statlige arealplanen, eller omsøkt etter § 19-1, jf. § 21-2 og 3.

Det er tiltakshaver som har søknadsplikten, se § 23-1, tredje ledd og § 23-2.

Både Fosen vindkraftverk og Roan vindkraftverk er på denne måten iverksatt i strid med pbl. §§ 1-6 og 20-2. Tiltakshaver har brutt sin søknads-, varslings- og opplysningsplikt etter §§ 20-1 m), § 19-1, 21-2 og 3. Tiltaket er derfor i strid med gjeldende arealplan, uansett om det er den statlige planen eller kommuneplanen som legges til grunn, og kan ikke lovlig iverksettes. Anleggene er rett og slett ulovlig oppført.

Innvendingen om at de anmeldte ikke har dette ansvaret fordi staten ved Olje- og energidepartementet (OED) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), har godkjent prosessen, har ikke tilstrekkelig vekt. Alle som bygger noe i Norge har ansvar for at forholdet til plan- og bygningsloven er i orden. At staten ved OED/NVE har tatt seg til rette i strid med plan- og bygningsloven er ikke en formidlende omstendighet, men heller skjerpene. Se også Grimstad-dommen i HR-2020-1353-A, (sak nr. 19-158426STR-HRET) hvor både eier og entreprenør ble dømt til ubetinget fengsel i 45 dager for ulovlig bygging på grunn av manglende søknad.

Vi ber på denne bakgrunn om at saken etterforskes.

Med hilsen

John Fiskvik

Styreleder

Motvind Norge

Hildegunn Flengstad

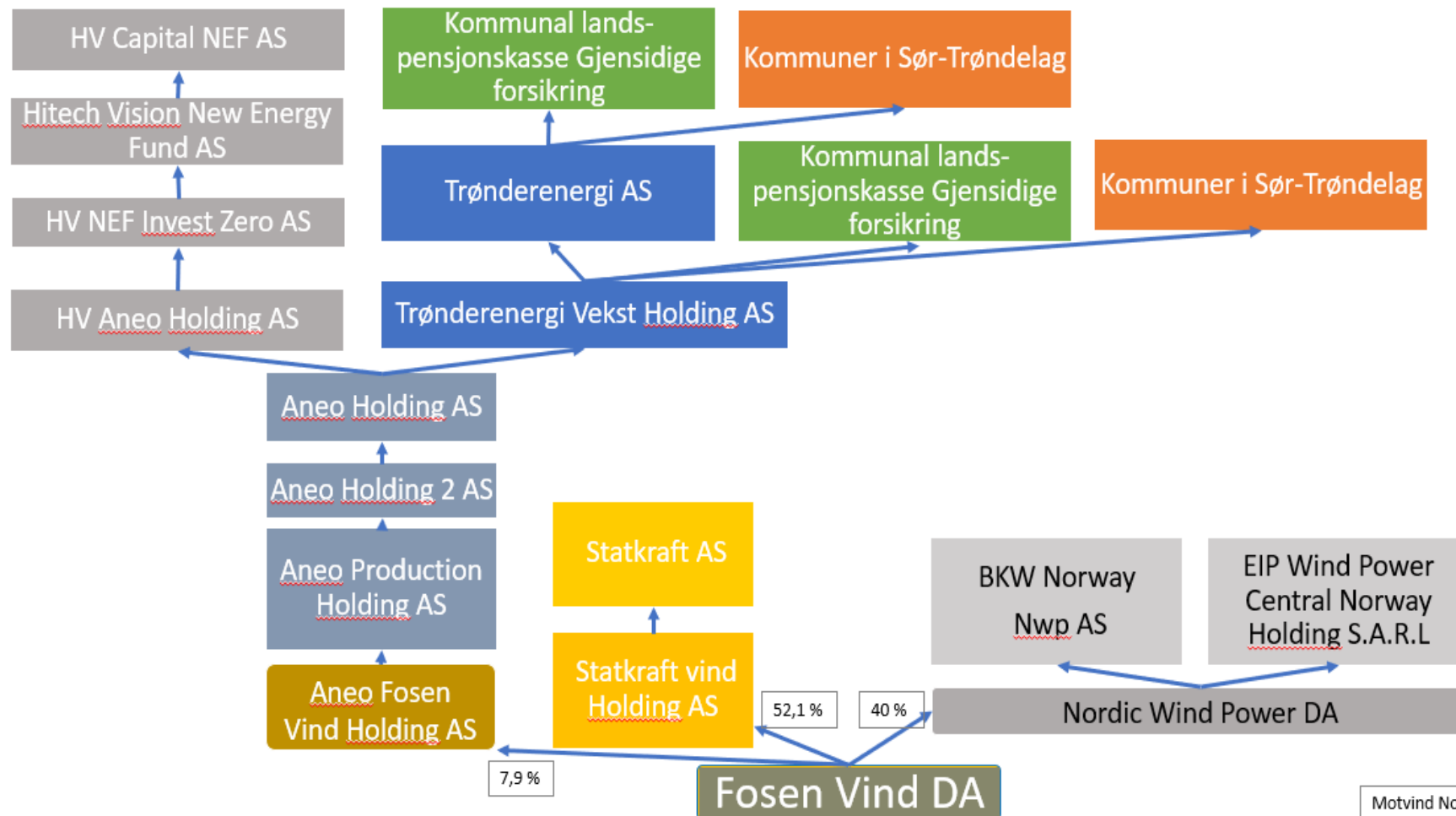
Nestleder

Motvind Norge

Planfaglig rådgiver: Eivind Mauland

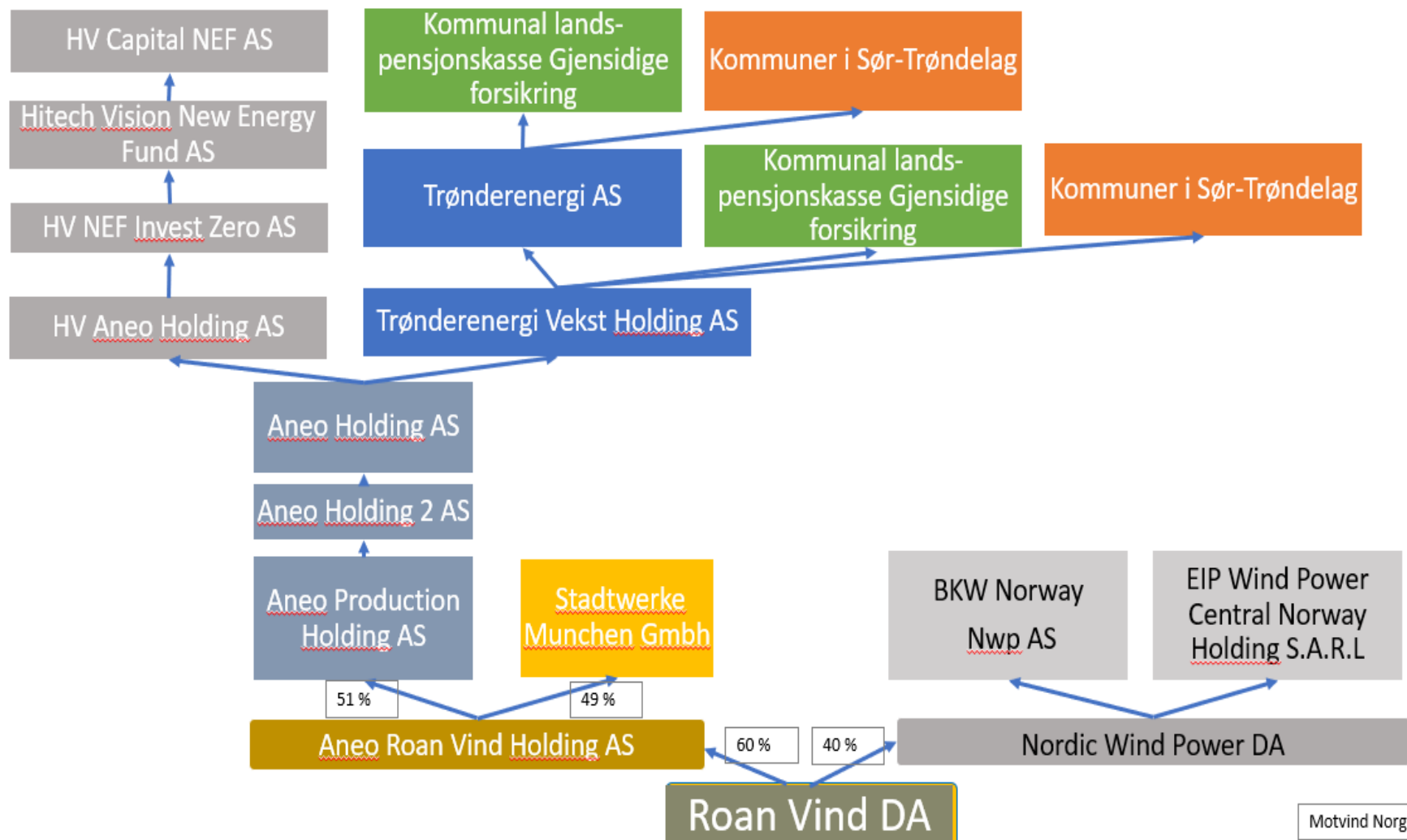
Juridisk rådgiver: Anne Merethe Baardvik

Ansvarskart Fosen Vind DA 4.juli 2023 Kilde: Proff.no Korrigert og prosentandeler av 12.12.23.

Motvind Norge ©

Ansvarskart Roan Vind DA 4.juli 2023 Kilde: Proff.no Prosentandeler av 12.12.23

Motvind Norge ©